

ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

*ΣΧ.ΕΤΟΣ 2016
Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ
Α' ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΛΙΑΡΤΟΥ*

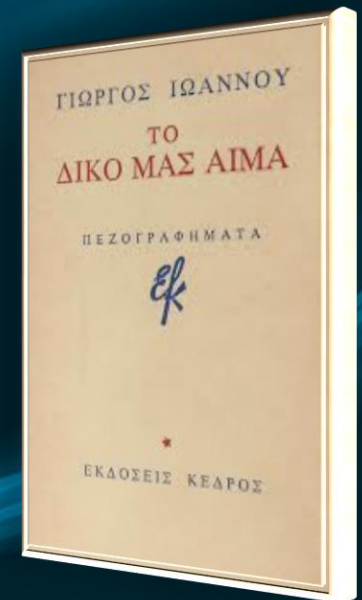
*Κωνσταντίνα Αδάμου
Νικολέτα Βίτση
Ειρήνη Γκραμόζι
Σοφία Ντασιώτη*

Περιεχόμενα

- Το δικό μας αίμα (“Το δικό μας αίμα”)
- Η σαρκοφάγος (“Τα κεφάλια”)
- Η σαρκοφάγος (“Η μεγαλοκόρη”)
- Το δικό μας αίμα (“Το ξεκλήρισμα των Εβραίων”)

Εισαγωγή (“Το δικό μας αίμα”)

Ο τίτλος του ποιήματος, οι θάνατοι και τα αραιώματα είναι προοικονομίες του πεζογραφήματος. Τα θέματά του τα αντλεί από τις εμπειρίες του, μέρη που έζησε, το κοινωνικό περιβάλλον με πρωταγωνίστρια την γενέτειρά του. Το πεζογράφημα “Το δικό μας αίμα” αναφέρεται στη Θεσσαλονίκη και τους συνανθρώπους της, όπου συνυπάρχουν το ιδιωτικό και το δημόσιο, η ατομική και συλλογική μνήμη. Το έργο του μας καθλώνει με την αφηγηματική του γοητεία και την υψηλή έκφραση χαρίζοντάς μας μοναδικές στιγμές ανάγνωσης.

Περίληψη (“Το δικό μας αίμα”)

Πρόκειται για το πεζογράφημα Το δικό μας αίμα που ανήκει στην ομώνυμη συλλογή που εκδόθηκε το 1979. Ο Ιωάννου αναφέρεται σε κάποια από τα γεγονότα που συνέβησαν στη Θεσσαλονίκη το 1943. Τότε η πόλη βρισκόταν υπό το ζυγό των Γερμανών. Ο αναβρασμός που επικρατούσε λήγω της πολιτικής επιστράτευσης ήταν φριχτός. Οι Γερμανοί έπαιρναν για δολώματα τους νέους για το μέτωπο της Ρωσίας και κατά της ανταρσίας. Οι φοιτητές δημιουργούσαν πλήθος διαδηλώσεων με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιηθεί η πολιτική επιστράτευση. Στο πεζογράφημα ακόμα φανερώνεται ο φόβος των ανθρώπων και η κακομεταχείρισή τους. Η αδικία που επικρατούσε τότε ήταν ακραία και αδιανόητη. Η Θεσσαλονίκη ήταν μια πόλη για την οποία δεν έγινε ποτέ λόγος τι συνέβαινε. Προκειμένου λοιπόν να μην χαθούν τα γεγονότα κάποιος έπρεπε να έρθει αντιμέτωπος με τους κριτικούς και να τα γράψει.

Ανάλυση του κειμένου

Στο πεζογράφημα αυτό δεν υπάρχει η κλασική δομή διηγήματος με αρχή, μέση και τέλος. Διασπά το θέμα του, ενώ συγχρόνως παρεμβάλλονται σκέψεις και συναισθήματα του συγγραφέα.

Αφήγηση: μονομερής, τα πάντα δίνονται από την οπτική γωνιά ενός μόνο πρόσωπου. Ως προς το χρόνο η αφήγηση δεν είναι γραμμική, μεταβαίνει από το παρόν στο παρελθόν και αντίστροφα

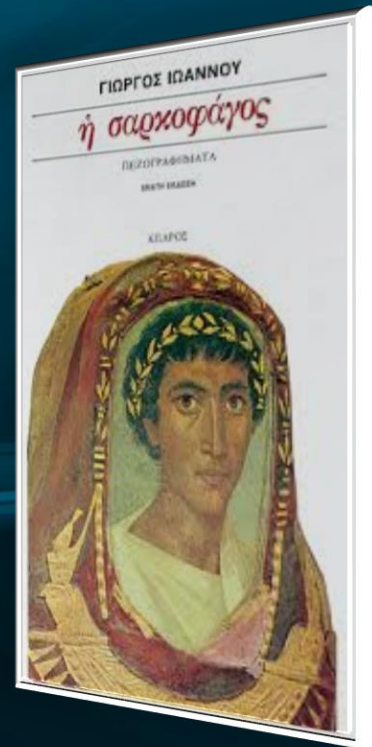
Λόγος: λιτός, ελλειπτικός, αποσπασματικός, απεχθάνεται τις πολλές περιγραφές και επεξηγήσεις

Ύφος: ταπεινό, απέριττο, χρησιμοποιεί συνειρμούς, υπαινιγμούς, αναφορές, μεταφορές

Η Σαρκοφάγος

“Τα κεφάλια”

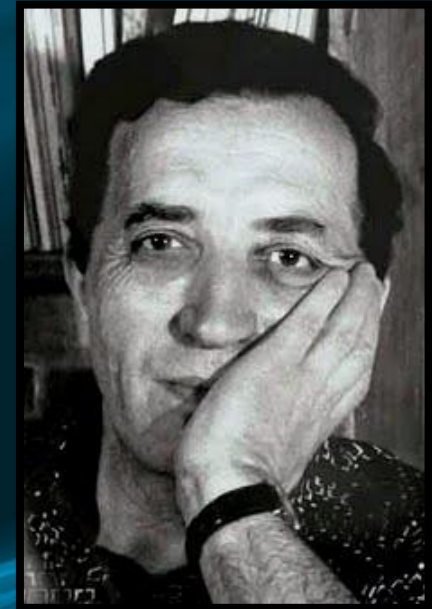

Εισαγωγή στη σαρκοφάγο

“Τα κεφάλια” ανήκει στη συλλογή των πεζογραφημάτων της “Σαρκοφάγου”, η οποία απαρτίζεται από 21 κείμενα που γράφτηκαν τις μαύρες μέρες της δικτατορίας από το 1968-1970 και κυκλοφόρησαν το 1971 μετά τη λήξη της προληπτικής λογοκρισίας. Βρίθουν από υπαινιγμούς για την τότε κατάσταση. Τα αφηγήματα αυτά φαίνονται σαν αναμνήσεις του από τα περασμένα, όπου διοχετεύει τις απόψεις του, τις κρίσεις του, τις προτιμήσεις του.

Ο τόπος είναι η Θεσσαλονίκη, ο χρόνος περισσότερο η γερμανική κατοχή, αλλά και το παρελθόν του συγγραφέα γενικά. Τα βασικά γνωρίσματα του βιβλίου είναι η ανθρωπιά στο περιεχόμενο και η απλότητα στη μορφή. Ο Γιώργος Ιωάννου, με τον εαυτό του και τις προσωπικές σχέσεις του, πλησιάζει πολύ κοντά τον άνθρωπο, τότε με συγκίνηση και τότε με χιούμορ. Η σαρκοφάγος είναι το δεύτερο βιβλίο του, έπειτα από το “Για ένα φιλότιμο”, με παρόμοια αφηγηματικά κομμάτια.

Περίληψη (“Τα κεφάλια”)

Στο πεζογράφημα του Γιώργου Ιωάννου “Τα κεφάλια” ο συγγραφέας μας αφηγείται την καθημερινότητά του καθώς επισκέπτεται το δικηγορικό γραφείο ενός φίλου του. Καθώς έμπαινε στο κτήριο ένιωσε μια περίεργη μυρωδιά, ενώ μέσα στο γραφείο ήταν ένας γεροδεμένος, μεγάλος σε ηλικία χωρικός που συζητούσε με τον δικηγόρο για μια κτηματική υπόθεση. Περιμένοντας στον προθάλαμο, η μυρωδιά γινόταν όλο και πιο ανυπόφορη και προσπαθούσε να βρει την πηγή αυτής της μυρωδιάς αλλά έβλεπε ότι τα πάντα ήταν λευκά και πεντακάθαρα. Διαβάζοντας την εφημερίδα και βλέποντας τα νέα της καθημερινότητας κάποια στιγμή βγήκε ο χωρικός από το γραφείο και τότε ανακάλυψε πως η βρώμα προερχόταν από ένα μικρό σακί που κρατούσε. Ήταν τα κεφάλια δύο συγχωριανών του και τα πήγαινε στο χωριό για να τα στήσουν στην πλατεία. Στη συνέχεια αφού άνοιξαν τα παράθυρα, βγήκαν στο δρόμο και κατηφόρισαν την παραλία μα κανένας δεν μιλούσε. Τελικά, πήγαν σε μια ταβέρνα και μέθυσαν μη αντέχοντας συναισθηματικά την τραγική κατάσταση που βίωσαν τον προηγούμενο χρόνο στο δικηγορικό γραφείο.

Ανάλυση κειμένου

Αφήγηση: εσωτερική (μονοεστιακή-μονομερής), βιωματική, πρωτοπρόσωπη. Ο αφηγητής αφηγείται σχεδόν πάντα μέσα από την δική του οπτική γωνία

Αφηγητής: ομοδιηγητικός, συμμετέχει δηλαδή στα δρώμενα ως παρατηρητής.

Αφηγηματικοί τρόποι: αφήγηση (προωθεί την εξέλιξη του διηγήματος), περιγραφή (ευαισθητοποιεί τα πράγματα), εσωτερικός μονόλογος-ευθύς λόγος (προσδίδει ζωντάνια και αμεσότητα)

Γλώσσα: απλή, δημοτική, καθημερινή, ο λόγος μακροπερίοδος, ενώ η διάθεση είναι εξομολογητική

Ύφος: ανεπιτήδευτο, λυρικό καθώς ο αφηγητής εκφράζει τα συναισθήματα και τις σκέψεις του χωρίς να γίνεται μελοδραματικός

Η Σαρκοφάγος

“Η Μεγαλοκόρη”

Εισαγωγή στη σαρκοφάγο

Ο Γιώργος Ιωάννου μόνο με την αφήγηση ανασταίνει κυρίως μια παλιότερη εποχή, προσωπικά και υποκειμενικά βιωμένη. Η πλοκή οργανώνεται χαλαρά με βάση τους συνειρμούς και τις σκέψεις του αφηγητή. Ο συγγραφέας εκφράζει τα συναισθήματά του χωρίς να γίνεται μελοδραματικός. Μέσα σ' αυτά δεν προλαβαίνουν να ζωντανέψουν και να ολοκληρωθούν άλλα πρόσωπα – εκτός από τον αφηγητή – ωστόσο διαγράφεται πολύ καλά και παραστατικά ο τόπος και ο χρόνος. Ο Γιώργος Ιωάννου κατορθώνει με τα μικρά αυτά αφηγήματά του να δημιουργήσει και να μας μεταδώσει το όραμά του για τη ζωή.

Περίληψη (“Η μεγαλοκόρη”)

Το πεζογράφημα του Γιώργου Ιωάννου “Η μεγαλοκόρη” περιγράφει τις περιπέτειες της μεγαλοκόρης την άνοιξη του 1942. Την άφησαν έξω από το κοτέτσι κι εκείνοι μπήκαν ξανά μέσα. Ο γιος της αδερφής της είχε εξαφανιστεί από τότε που οι αγοραστές τους είχαν διώξει από το σπίτι και μετά από πολλές ικεσίες τους άφησαν να κατοικήσουν πάλι, εκείνος δεν είχε εμφανιστεί ακόμα. Στο κοτέτσι τους τη μέρα που πέθανε η μεγαλοκόρη υπήρχε ακόμη ο πετεινός και μια κότα. Την αγαπούσαν πολύ τη μεγαλοκόρη γιατί εκείνη τα τάιζε κι αυτή τα φρόντιζε μέχρι σήμερα. Ο πετεινός άρχισε να λαλάει και πάνω στο δεύτερο ή τρίτο λάλημα ήρθε πάνω στη μεγαλοκόρη ερωτιάτικο αρσενικό πουλί. Όταν βράδιασε την άφησαν εκεί και το πρωί ήρθε το κάρο της δημαρχίας το οποίο ξεκίνησε και επειδή ο καροτσιέρης δεν μπορούσε να περιμένει σταμάτησαν στη γωνία και πιάστηκαν για να ην πέσουν κι άπλωσαν τα σκεβρωμένα χέρια σε χαιρετισμό.

Ανάλυση του κειμένου

Αφήγηση: πρωτοπρόσωπη με εσωτερική εστίαση, δηλαδή ο αφηγητής και συγγραφέας συμμετέχει στην ιστορία του διηγήματος

Αφηγηματικοί τρόποι: αφήγηση και περιγραφή

Γλώσσα: απλή, καθημερινή και ανεπιτήδευτη

Ύφος: ανεπιτήδευτο και εξομολογητικό

Εκφραστικά μέσα: παρομοιώσεις, μεταφορές, αντιθέσεις, εικόνες, επιθετικοί προσδιορισμοί

Το δικό μας αίμα

“Το ξεκλήρισμα
των Εβραίων”

Εισαγωγή (“Το ξεκλήρισμα των Εβραίων”)

Στο πεζογράφημά του “Το Ξεκλήρισμα των Εβραίων” ο Γ. Ιωάννου δίνει ιδιαίτερη βάση στα βασανιστήρια των Εβραίων από τους Γερμανούς και στην έκφραση συμπαράστασή προς τους αιχμαλώτους Εβραίους από εκείνους τους Θεσσαλονικείς που τους κορόιδευαν σε περίοδο ειρήνης. Από τα πεζογραφήματά του λείπει ο έντονος συναισθηματισμός, σε αντίθεση με το χιούμορ που είναι κύριο χαρακτηριστικό του. Το συγκεκριμένο κείμενο έχει ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς, αν διεισδύσουμε στα γεγονότα, είναι φανερό ότι προσπαθεί να καταδικάσει και να εξαλείψει την ανισότητα.

Περίληψη (“Το ξεκλήρισμα των Εβραίων”)

Σύμφωνα με το κείμενο “Το Ξεκλήρισμα των Εβραίων” του Γιώργου Ιωάννου, που αντλούμε από το βιβλίο του “Το δικό μας αίμα”, παρατηρούμε ότι ο πεζογράφος αναφέρεται στις κακουχίες των Εβραίων την εποχή της καταδυνάστευσης των Ελλήνων από τους Γερμανούς. Ο Γ. Ιωάννου καθρεφτίζει και αποτυπώνει, όσο πιο πιστά μπορεί, τις συνθήκες αντιξοότητας κάτω από τις οποίες ζούσαν οι Εβραίοι. Έτσι, πριν την εισβολή των Γερμανών στην Ελλάδα οι Εβραίοι παρ’ όλη την αδιαφορία και τους υπαινιγμούς που δέχονταν από τους ντόπιους κατοίκους, όχι μόνο δεν έχαναν το κουράγιο τους, αλλά ζούσαν κι αξιοπρεπώς με τις δουλειές τους και τις θρησκευτικές παραδόσεις τους. Οι Γερμανοί τους φέρονταν απάνθρωπα και βάνουσα, αναγκάζοντάς τους να μένουν όλοι μαζί σε γκέτο και απειλώντας τους πως αν δε φοράνε το κίτρινο άστρο που τους υπέβαλλαν δεν τους επιτρεπόταν η έξοδος από το σπίτι. Ο πεζογράφος τονίζει τόσο τη βοήθεια των Ελλήνων όσο και του ιταλικού προξενείου της Θεσσαλονίκης, παρουσιάζοντας έτσι τη συγκίνηση και τη συμπόνια τους.

Ανάλυση του κειμένου

Αφήγηση: πρωτοπρόσωπη, μονομερής και μονοεστιακή, ενώ πολλές φορές αναφέρεται σε ατομικά του βιώματα, μερικά από τα οποία μυθοποιεί

Χώρος: Τα περισσότερα γεγονότα διαδραματίζονται στη Θεσσαλονίκη (συνδυασμό παρελθοντικών και παροντικών χρόνων)

Γλώσσα: λιτή και καθημερινή, καθώς επίσης γίνεται ανάμιξη πεζολογικών στοιχείων με στοιχεία ποιητικής ατμόσφαιρας

Ύφος: χαρακτηρίζεται από μικρές φράσεις χωρίς πολλές δευτερεύουσες προτάσεις

ΠΗΓΕΣ

- http://latistor.blogspot.gr/2010/04/blog-post_05.html
- http://users.sch.gr/symfo/sholio/kimena/ioanu_ili_ko-didaskalias.htm
- http://giatheoritikous.blogspot.gr/2014/07/blog-post_289.html
- https://1lykkaisar.wikispaces.com/file/view/G.+Ioanno_u,+Selides+1.pdf
- “Το δικό μας αίμα”, Εκδόσεις ΚΕΔΡΟΣ, 1992
- “Η Σαρκοφάγος”, Εκδόσεις ΚΕΔΡΟΣ, 1982

ΤΕΛΟΣ